

Vihreät nuoret

Ulko- ja eurooppapoliittinen ohjelma

Hyväksytty liittokokouksessa 23.11.2025

Tämä ohjelma linjaa Vihreiden nuorten kantoja koskien Suomen ulkopoliitiikkaa osana globaalia maailmaa ja Euroopan unionia sekä laajemmin Vihreiden nuorten eurooppapoliittisia linjoja muilta politiikan sektoreilta. Sekä kansainvälinen politiikka että eurooppapolitiikka linkittyvät Suomen rooliin globaalina toimijana, mutta eurooppapolitiikka on suurelta osin myös sisäpolitiikkaa, sillä olemme tiiviisti integroituneita EU:n poliittiseen, taloudelliseen ja oikeudelliseen järjestelmään.

Sisällys

1. Suomen ja Euroopan Unionin rooli globaalissa maailmassa	2
2. Federalistinen Eurooppa	2
3. Feministinen Eurooppa	4
4. Ilmastonmuutos ja ympäristöpolitiikka	6
5. EU:n sisämarkkinat, talous- ja kauppapolitiikka	10
6. Maahanmuutto ja liikkuvuus	11
7. Koulutus- ja nuorisopolitiikka	14
8. Turvallisuuspolitiikka	15
9. Kehitysyhteistyö	17
10. Kansainväliset suhteet	18

27 **1. Suomen ja Euroopan Unionin rooli globaalissa maailmassa**

28 Vihreät nuoret uskoo Suomeen, joka on kokoaan suurempi maailmalla. Suomen on
29 aktiivisesti oltava ratkaisemassa globaaleja ongelmia, kuten ilmastokriisiä ja luontokatoa
30 sekä naisten, vähemmistöjen ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien tilannetta.
31 Aikana, jona kansainvälinen turvallisuusympäristö järkkyy, sota on palannut rytinällä
32 Eurooppaan ja globaalit epäoikeudenmukaisuudet jatkavat yhä kasautumistaan, Suomi ei
33 voi kääntyä sisäänpäin. Yhdessä olemme vahvempia.

34 Suomen tulee globaalina toimijana edistää ihmisoikeuksia, demokratiaa ja
35 oikeusvaltioperiaatetta sekä tukea sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää. Suomi
36 kantaa vastuunsa osana globaalia pohjoista tukien globaalin etelän maita
37 kehitysyhteistyön ja muiden kumppanuuksien kautta sekä edistämällä avointa ja reilua
38 maailmankauppaa. Suomi on aktiivinen toimija pohjoismaisessa, arktisessa ja Itämeri-
39 yhteistyössä sekä osallistuu määrätietoisesti monenkeskiseen yhteistyöhön
40 kansainvälisissä järjestöissä, kuten YK:ssa, Etyjissä ja Natossa. Suomen tulee tavoitella
41 esimerkiksi YK:ssa merkittäviä vaikuttamisen paikkoja, kuten turvallisuus- ja
42 ihmisoikeusneuvoston jäsenyyksiä.

43 EU on Eurooppaa yhdistämään perustettu rauhanprojekti. Vihreät nuoret tahtoo pitää
44 tästä Suomen merkittävimmästä poliittisesta viitekehyksestä tiukasti kiinni. Erityisesti
45 sodan, epävakaa taloustilanteen ja lukuisten ympäristökriisien uhatessa on erityisen
46 tärkeää säilyttää rajat ylittävä solidaarisuus sekä yhteinen ihmisoikeuksille, demokratialle
47 ja oikeusvaltioperiaatteen rakentuva arvopohja. Vihreiden nuorten eurooppapoliittinen
48 visio rakentuu kolmen F:n varaan: federalismi, feminismi ja faktapohjainen
49 päätöksenteko, jolla luodaan tuleville sukupolville kestävä ja kukoistava maapallo.

50 Vaikka EU on suurelta osin unionin sisäistä politiikkaa, on sillä vaikutusvaltaa koko
51 maailmaan ulkosuhteidensa, kauppapolitiikan sekä kansainvälisten sopimusten kautta.
52 Vihreät nuoret haluavat nähdä EU:n, joka kunnioittaa demokratiaa, kuuntelee tarkasti
53 kansalaistensa ääntä, luo taloudellista vakautta ja toimii vastapainona
54 äärikansallismielisille voimille. Vaikuttamalla EU:ssa aktiivisesti erityisesti muiden maiden
55 kanssa yhteistyössä on Suomella mahdollisuus toimia kansainvälisesti kokoaan
56 suurempana toimijana.

57 **2. Federalistinen Eurooppa**

58 Vihreät nuoret haluaa nähdä Euroopan unionin kehittyvän kohti liittovaltiota. Suurta osaa
59 Suomea, Eurooppaa ja koko maailmaa koskevista haasteista ei voida ratkaista
60 kansallisella tasolla, vaan me tarvitsemme aidosti vahvempaa EU:ta, joka vastaa
61 paremmin kansalaistensa tarpeeseen. Vahvemman, yhtenäisemmän ja

62 federalistisemmän unionin luominen on elintärkeää eurooppalaisten hyvinvoinnille,
63 kestäväälle tulevaisuudelle ja turvallisuudelle.

64 Liittovaltiokehitys edellyttää demokratian edistämistä EU:n sisällä kansanvaltaisuutta ja
65 pienten maiden roolia vahvistamalla. Eri alueiden erilaiset olosuhteet tulee huomioida
66 päätöksenteossa myös tulevaisuudessa ja vastakkainasettelun lopettamiseksi
67 esimerkiksi pohjoisen ja etelän välillä tulee tehdä aktiivista työtä. Vastakkainasettelun
68 välttämiseksi ei kuitenkaan tule luistaa yhteisistä arvoista ja periaatteista. Yhteistyötä
69 syvennettäessä tulee pitää kiinni myös läheisyysperiaatteesta, jotta asiat päätetään aina
70 mahdollisimman lähellä ihmistä. Joskus maailman pelastaminen vaatii euroopanlaajuisia
71 tekoja, mutta paikallisen, alueellisen ja kansallisen päätöksenteon on yhtä lailla pysyttävä
72 arvossaan.

73 Demokratiauudistuksessa Euroopan parlamentista, Eurooppa-neuvostosta sekä
74 Euroopan unionin neuvostosta on muodostettava pidemmällä aikavälillä kaksikamarinen
75 parlamentti, jossa nykyinen parlamentti muodostaa alahuoneen ja neuvostot korvataan
76 EU-senaatilla, joka valitaan jokaisesta jäsenvaltiosta suoralla vaalilla. Euroopan unionin
77 päätöksentekoprosesseja on jo lyhyellä aikavälillä muutettava demokraattisemmiksi
78 siten, että Euroopan parlamentin valtaa vahvistetaan ja komission johtoon voidaan
79 vaikuttaa vaaleissa. Komission rooli on muutettava yhä enemmän poliittisen hallituksen
80 kaltaiseksi: sen jäsenet tulee valita Euroopan parlamentista ja komission tulee nauttia
81 parlamentin luottamusta. Yksittäisten komissaarien luottamuksesta on voitava äänestää.
82 Euroopan parlamentin valtaa on lisättävä antamalla sille oikeus tehdä lakialoitteita sekä
83 enemmän budjettivaltaa. Europarlamentin vaaleissa tulee ottaa ylikansalliset listat
84 käyttöön niin, että osa parlamentin paikoista valitaan unioninlaajuisen yhteislistan kautta.
85 Ylikansallisten listojen tarkoitus ei ole poistaa kansallisia listoja, vaan toimia niiden
86 rinnalla, jolloin eurovaaleissa kukin voisi äänestää ehdokasta kahdelta eri listalta.

87 Euroopan unioniin on luotava parlamentaarisia rakenteita, joiden kautta koko unionin
88 yhteinen ulkopoliittikka määräytyy. Tehdään Euroopan unionista itsenäinen oikeushenkilö,
89 joka toimii kansainvälisissä järjestöissä ja jolla on oma edustustoverkosto maailmalla.
90 Tehdään EU-edustustoista ensisijaisia yli kansallisten, kahdenvälisten
91 diplomaattiedustustojen. Edistetään Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan
92 korkean edustajan valintaa suoralla kansanvaalilla tai vahvemmin parlamentaarisen
93 järjestelyn kautta välttäen kuitenkin politiikan henkilöitymistä ja vallan keskittymistä.

94 Komission, neuvoston ja parlamentin välisten neuvottelujen läpinäkyvyyttä ja avoimuutta
95 on lisättävä. Toisaalta EU:n päätöksenteosta ja toiminnasta tulee viestiä entistä
96 avoimemmin, näkyvämmiin ja ymmärrettävämmiin, jotta EU:n kansalaiset voivat ottaa
97 osaa unionin toimintaan ja vaikuttaa siihen. Unionin toimielinten viestintää ja niistä
98 viestimistä on kehitettävä, jotta unionin kansalaiset pystyisivät paremmin vaikuttamaan

99 sen toimintaan. Tietoa EU:n päätöksenteosta sekä osallistumismahdollisuuksista tulee
100 tarjota nykyistä saavutettavammin ja myös selkokielellä. Monikielisen, mukaan lukien
101 vähemmistökielisen, riippumattoman eurooppalaisen median tuotantoa on tuettava.

102 Vihreät nuoret kannattaa eurooppalaisen kansalaisaloitteen kehittämistä ja
103 mahdollisuutta käyttää suoria neuvoa-antavia kansanäänestyksiä asioista, jotka eivät
104 heikennä ihmisoikeuksia.

105 Yksimielisyyisperiaatteesta päätöksenteossa on luovuttava ja Eurooppa-neuvoston ja
106 Euroopan unionin neuvoston vielä olemassa ollessa on siirryttävä
107 enemmistöpäätöksentekoon kaikilla politiikan aloilla. EU:n toimivaltaa on laajennettava
108 koskemaan myös sosiaalisia kysymyksiä ja puolustusta sekä sille on annettava
109 verotusoikeus.

110 EU:n on pidettävä vahvasti kiinni arvopohjastaan ja sanktioida oikeusvaltioperiaatetta,
111 ihmisoikeuksia ja demokratiaa loukkaavia valtioita. EU:n tulee vahvistaa
112 oikeusvaltiomekanismiaan ja varmistaa, että yhteisen arvopohjan vastaisesti toimivien
113 jäsenvaltioiden rahahanat laitetaan ensisijassa kiinni. EU:n tulee olla niskoittelevien
114 jäsenvaltioiden suhteen valmiudessa myös järeisiin toimiin, kuten nykyisten
115 perussopimusten jo sallimaan äänioikeuden jäädyttämiseen ja äärimmäisessä
116 tilanteessa myös unionista erottamisen tulee olla mahdollista. Puhtaiden
117 oikeusvaltiokysymysten lisäksi EU:n tulee johdonmukaisemmin puuttua jäsenvaltioiden
118 ihmisoikeusrikkomuksiin, kuten Italiassa ja Puolassa tapahtuvaan sukupuoli- ja
119 seksuaalivähemmistöjen sortoon.

120 Uusien jäsenmaiden liittymisprosessia EU:hun on tuettava. Vihreät nuoret kannattaa
121 esimerkiksi Ukrainan, Moldovan, Georgian ja Länsi-Balkanin maiden integroimista
122 unioniin pitäen kuitenkin tiukasti kiinni jäsenyyskriteereistä ja etenkin yhteisen
123 arvopohjan noudattamisesta. Hakijamaiden jäsenyysprosessia tulee yleisesti vauhdittaa
124 sekä tukea etenkin niiden maiden osalta, jotka ovat aktiivisesti mukana
125 jäsenyysneuvotteluissa. Jäsenyysshankeissa takapakkia ottaneilta mailta on vietävä
126 saavutettuja tukia pois, jotta esimerkiksi oikeusvaltio- ja demokratisoitumiskehitykselle
127 säilyy kannuste myös jäsenyysneuvotteluiden ollessa kesken.

128 **3. Feministinen Eurooppa**

129 Vihreiden nuorten tavoitteena on Eurooppa, joka on avoin, tasa-arvoinen, yhdenvertainen
130 sekä monikulttuurinen, ja jossa kaikilla on oikeus ilmaista identiteettiään ilman syrjinnän
131 tai väkivallan uhkaa. Feminismin on oltava läpileikkaava ja tunnustettu teema kaikessa
132 Euroopan unionin päätöksenteossa. Vihreät nuoret ajavat eurooppalaiseen yhteiskuntaan

133 intersektionaaliseen feminismiin perustuvaa politiikantekoa, jossa tunnistetaan
134 moniperustainen syrjintä ja sen kasaantuvat vaikutukset.

135 Eurooppalaisessa päätöksenteossa tulee omaksua antirasistinen näkökulma, sillä
136 rakenteellisen rasismien torjuminen edellyttää aidosti aktiivista rasismien vastustamista.
137 EU:n on taisteltava rasismia vastaan kansainvälisesti yhteistyössä kansalaisjärjestöjen
138 kanssa ja sen tulee kehittää ja seurata aktiivisesti antirasistista toimenpideohjelmaansa.
139 EU:n tulee ohjata esimerkiksi asunto-, sosiaali- ja työmarkkinapolitiikan rahoitusta
140 rakenteellista rasismia kitkeviin toimenpiteisiin sekä koordinoita ja jakaa jäsenvaltioilleen
141 tietoa parhaista keinoista torjua etnistä profilointia ja muita hallinnon rassistisia ilmiöitä.

142 EU:n on puututtava vammaisten kohtaamaan syrjintään entistä vahvemmin ja laadittava
143 antirasistista toimenpideohjelmaa vastaava anti-ableistinen toimenpideohjelma, jolla
144 pyritään johdonmukaisesti tunnistamaan vammaisten kohtaamaa syrjintää sekä
145 ihmisoikeusrikkomuksia EU:n rakenteissa ja löytämään tehokkaita keinoja tilanteen
146 parantamiseksi. Ihmisellä on oltava oikeus itsemääräämisoikeuden ja arjen kannalta
147 välttämättömiin palveluihin sekä kotimaassaan että muualla unionissa. EU:n
148 esteettömyys- ja saavutettavuusdirektiivejä on laajennettava niin, että ne ottavat entistä
149 paremmin huomioon erilaiset tilanteet, joissa esteettömyys- ja
150 saavutettavuustoimenpiteitä tarvitaan yhdenvertaisuuden saavuttamiseksi, kuten
151 rakennetun ympäristön esteettömyysvaatimusten osalta. EU:n vammaiskortin on
152 toimittava kaikkialla unionissa.

153 EU:n on edellytettävä omassa ja jäsenvaltioidensa toiminnassa sukupuolten tasa-arvon ja
154 moninaisuuden kunnioittamista. Sukupuolten väliset palkkaerot on poistettava, mihin
155 tarvitaan rajat ylittäviä toimenpiteitä lainsäädäntötasolla ja sukupuolien normien rikkomista
156 koulutuksen puolella. Myös sukupuolten välinen ero yhteiskunnan toimintaan
157 osallistumisen suhteen on saatava pienemmäksi. Hoivatyön on kaikkialla EU:ssa
158 jakauduttava nykyistä tasaisemmin perheiden sisällä ja vanhemmuuden kustannukset on
159 tasattava kaikkien työnantajien kesken. EU:n jäsenmaiden on toteutettava
160 ehkäisykampanjoita ja lisättävä tietoutta seksuaali- ja lisääntymisterveydestä niin EU:n
161 sisällä kuin EU:n kumppanimaissa. Vapaan aborttioikeuden on toteuduttava
162 poikkeuksetta koko Euroopassa, ja asianomaisella on oltava oikeus lailliseen aborttiin
163 lääketieteellisesti koulutetun henkilön suorittamana ilman erillistä perustelua.

164 EU:n on taisteltava homo- ja transfobiaa vastaan kansainvälisesti yhteistyössä
165 kansalaisjärjestöjen kanssa kiinnittäen erityistä huomiota kansainvälisesti nousevaan
166 konservatiivista sukupuolikäsitystä ajavaan anti-gender-liikehdintään. EU:n jäsenmaiden
167 on muutettava avioliittolakisensa sukupuolineutraaleiksi, ja kaikissa EU-maissa
168 sateenkaariperheille on taattava samat adoptio-oikeudet ja hedelmöityshoidot kuin
169 heteropareillekin. Sijaissynnytys on laillistettava koko EU:ssa. EU:n jäsenvaltioiden on

170 varmistettava, ettei intersukupuolisia leikata ilman asianomaisen omaa suostumusta,
171 eikä ennen kuin he itse ovat määritelleet oman sukupuoli-identiteettinsä. Kaikkien
172 maiden translakien tulee perustua itsemääräämisoikeuteen ja kunnioittaa ihmisoikeuksia.

173 EU:n jäsenmaiden on turvattava etnisten vähemmistöjensä ihmisoikeudet sekä kielelliset
174 ja kulttuuriset oikeudet tarvittaessa sanktioin ja ratifioitava välittömästi vähemmistöjen
175 oikeuksia turvaavat kansainväliset sopimukset. Vähemmistökielten asemaa on tuettava
176 kieltenopetuksella, ja vähemmistökielialueilla on oltava mahdollista käydä koulua omalla
177 äidinkielellään. Ihmisoikeuksien rikkomista ei tule sallia missään olosuhteissa myöskään
178 uskonnon nimissä.

179 EU:n demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevissa kysymyksissä tulisi pikimmiten siirtyä
180 enemmistöpäätöksentekoon. EU:n kielellisten vähemmistöjen sekä saamelaisten
181 oikeudet on turvattava ja niitä on edistettävä vahvemmin EU:ssa. Resursseja tulee lisätä
182 unionin alueella ja sen ulkopuolella toimiville ihmisoikeusjärjestöille. EU:n
183 perusoikeusviraston resursseja ja toimivaltaa on lisättävä niin, että EU:n
184 perusoikeuskirjan vastaiseen syrjintään EU-päätöksenteossa ja -hallinnossa voidaan
185 puuttua tehokkaammin.

186 Kansainvälinen sota huumeita vastaan on epäonnistunut. YK:n kautta aloitettu päihteiden
187 kriminalisointi on johtanut ympäri maailmaa ympäristörikoksiin, ihmisoikeusrikkomuksiin
188 ja kokonaisten valtioiden korruptointiin. Se on evännyt ihmisiltä pääsyn tarpeellisiin
189 lääkkeisiin ja lisännyt päihteiden käytön vaarallisuutta. Kansainvälisen järjestäytynyt
190 rikollisuus rikastuu, väkivaltaistuu ja ammattimaistuu tämän epäonnistuneen poliittisen
191 kokeilun kautta. EU:n ja YK:n tulisi ottaa uusi näkökulma laittomiin päihteisiin, joka
192 perustuu haittojen minimointiin, avunsaannin varmistamiseen ongelmallisesti päihteitä
193 käyttäville, lääkekäytön edistämiseen ja tutkittuun tietoon pohjautuvaan sääntelyyn. EU:n
194 tulee ensi kaudella mahdollistaa jäsenmaille kannabiksen sääntely eikä seistä esteenä,
195 kun kannabiksen kieltolakeja kumotaan. EU:n tulee myös edistää psykedeeliavusteisen
196 terapian tutkimusta ja käyttöönottoa vakavien mielenterveysongelmien, kuten
197 masennuksen, PTSD:n ja addiktioiden hoidossa.

198 **4. Ilmastonmuutos ja ympäristöpolitiikka**

199 Ilmastonmuutoksen pahimpien vaikutusten torjumiseksi Vihreät nuoret haluaa, että
200 Suomi ja EU pitävät kiinni Pariisin ilmastopöytäkirjan mukaisesta 1,5 asteen
201 lämpenemisen ylärajasta. Tätä tarkoitusta varten tulee nykyisen hiilineutraliustavoitteen
202 lisäksi asettaa jäsenmaille sitovia vähennystavoitteita, kuten nykyinen "55 % vuoteen
203 2030 mennessä" -tavoite, joilla varmistetaan asianmukainen päästöjen väheneminen.
204 Suomen ja EU:n tulee myös toimia aktiivisesti esimerkiksi ilmastoneuvotteluiden
205 yhteydessä globaalin päästöhuipun ohittamiseksi mahdollisimman pian. Tulevissa

206 ilmastoneuvotteluissa tulee saavuttaa entistä tiukempia globaaleja tavoitteita ja luoda
207 laillisesti sitovat päästövähennystavoitteet.

208 EU:n sisäistä päästökauppajärjestelmää tulee laajentaa kattamaan pitkällä aikavälillä
209 kaiken merkittäviä päästöjä aiheuttavan ihmistoiminnan sekä ottamalla mukaan sopivia
210 kumppanimaita. EU:ssa tulisi selvittää myös negatiivisille päästöille vastaavaa
211 markkinaehtoista ohjauskeinoa, toisin sanoen hiilinielujen kasvattamisesta maksettavaa
212 palkkiota. Vuonna 2026 käyttöön otettavaa hiilirajamekanismia, niin sanottua hiilitullia,
213 tulee laajentaa kattamaan myös nykyisiä sopimuksia laajempi osa isossa kuvassa
214 erityisen haitallisia tuotteita, kuten esimerkiksi heikkolaatuisia muoti- ja tekstiilituotteita
215 sekä kaikkia kertakäyttötavaroita. Pikamuodin ympäristövaikutuksia tulee pyrkiä
216 suitsimaan myös muulla lainsäädännöllä, kuten tuotteiden takuuvélvoitteella.

217 Päästöjen vähentäminen on läntisten teollisuusmaiden lisäksi tavoitteiden kannalta
218 elintärkeää myös kehittyvissä ja erityisesti vähiten kehittyvissä maissa. Kansainvälisen
219 ilmastopaneelin vuoden 2023 raportin mukaan nämä alueet tarvitsevat \$127 miljardia
220 vuodessa 2030 mennessä ja \$295 miljardia vuodessa 2050 mennessä
221 ilmastomuutokseen sopeutumiseen. Suomen ja EU:n tulee toimia kansainvälisellä
222 tasolla tämän rahoituksen turvaamiseksi sitä tarvitseville valtioille ja kansoille. Rahoitusta
223 kohdistettaessa tulee ottaa huomioon paikallisten asukkaiden tarpeet ja toimia
224 yhteistyössä kansallisten toimijoiden, vapaaehtoisjärjestöjen ja alkuperäiskansojen
225 kanssa.

226 EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa tulee uudistaa siten, että ilmaston ja ympäristön
227 kannalta kestävästä tuotannosta tulee aina kannattavaa. Eläinperäistä tuotantoa ei tule
228 tukea. Hiilensidonnan mahdollisuuksia tulee selvittää ja kehittää EU-alueella entistä
229 enemmän myös muilla talouden sektoreilla. EU:n tulisi sallia kasvinjalostuksessa myös
230 uusien geenitekniesten jalostusmenetelmien käyttö ja löyhentää niiden sääntelyä
231 yhdenmukaiseksi perinteisten jalostusmenetelmien kanssa. EU:n eläinlainsäädäntöä
232 tulee uudistaa siten, että se huomioi entistä paremmin eläinten erilaiset lajityypilliset
233 käyttäytymistarpeet. Turkistarhaus sekä turkisten tuonti ja myynti tulee kieltää Euroopan
234 unionin alueella mahdollisimman nopeasti. Vapaan kaupan periaatteiden pitää ulottua
235 myös EU:n ulkopuolelta tuotaviin maataloustuotteisiin tinkimättä terveys-, ympäristö- ja
236 turvallisuuskriteereistä.

237 Vihreät nuoret haluavat pysäyttää luontokadon ja suojella globaalisti vähintään 30 %
238 vesistöjen ja maa-alueiden pinta-alasta, josta vähintään 10 % tiukasti. Suojelussa tulee
239 huomioida kaikki luontotyytit erityisesti koskien kokonaiset ekosysteemit ja niiden väliset
240 luontoyhteydet. Ihmistoiminnan aiheuttama maailman eliölajien sukupuuttoaalto tulee
241 saada loppumaan ja Kunming-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon
242 monimuotoisuuskehityksen tavoitteet tulee saavuttaa. Suomen ja EU:n tulee toimia

243 aktiivisesti kansainvälisellä tasolla, jotta maailman elonkirjon suojelemiseksi saavutetaan
244 laillisesti sitovia sopimuksia. Paljon hiiltä sitovat luontotyypit sijainnista huolimatta tulee
245 suojella ja ennallistaa, ja Natura 2000 -verkostoa tulee laajentaa nykyisestä.

246 Metsäpolitiikassa Vihreät nuoret kannattaa vastuullista ympäristön- ja luonnonsuojelua,
247 jonka avulla säilytetään lajien elinvoimaisuus ja varmistetaan elonkirjon säilyvyys myös
248 tulevaisuudessa. Avohakkuut tulee kieltää ja koko EU:n alueella siirtyä käyttämään
249 jatkuvapeitteisen kasvatuksen menetelmiä. Metsäympäristöjen ennallistamista tulee
250 jatkaa EU:n nykyisten säännösten puitteissa siten, että rahallinen vastuu yhteisen
251 ympäristön suojelemiseksi jakautuu koko unionin alueella tasa-arvoisesti. Suomen ja
252 EU:n tulee aktiivisesti pyrkiä vaikuttamaan metsäalueiden suojelemiseksi kaikkialla
253 maailmassa, jotta esimerkiksi maailman sademetsien kestävämmät hakkuut saadaan
254 loppumaan. Globaalin pohjoisen tulee kantaa vastuu ympäristölle tuhoisasta
255 uuskolonialistisesta yritystoiminnastaan globaalissa etelässä.

256 Kaivostoiminnan rikastusprosesseissa syntyvän kemikaalipitoisen jäteveden
257 puhdistamista tulee valvoa ja tarvittaessa antaa sanktioita. Kaivostoimintaa lopettaessa
258 yritysten tulee varmistaa, että kaikki kemikaalipitoiset vedet tulevat käsitellyiksi aluetta
259 ennallistaessa. Suomen ja EU:n on tiukennettava kemikaalilainsäädäntöä nykyisestä ja
260 laajennettava testausvaatimuksia kattamaan nykyistä merkittävämmiin pitkäaikaiset
261 yhteisvaikutukset sekä ihmisten terveyden että luonnon ja ympäristön suojelemiseksi.
262 Varovaisuusperiaatetta tulee soveltaa kemikaaleihin, joilla voidaan perustellusti uskoa
263 olevan ihmisille tai luonnolle haitallisia vaikutuksia. Esimerkiksi Thermacell-tuotteiden tai
264 vastaavien ympäristömyrkkujen myynti tulee kieltää niiden ympäristöhaittojen ja
265 mahdollisten terveyshaittojen vuoksi, ellei tuottaja tai maahantuoja kykene todistamaan
266 tuotteidensa turvallisuutta ja osoittamaan, ettei niiden väärinkäyttö ole ilmiö, josta
267 aiheutuu merkittäviä haittoja. Ympäristön kemikalisoitumista vastaan tulee tehdä
268 aktiivisia toimia ja aloittaa toimenpiteet, joilla kemikaalien määrää voidaan vähentää
269 ihmisen ja muun luonnon hyvinvoinnin turvaamiseksi. Suomen ja EU:n tulee edistää
270 ympäristönsuojelua myös globaalilla tasolla tarjoamalla asiantuntemustaan maille, joiden
271 kemikaaleja koskevat resurssit tai mahdollisuudet eivät ole yhtä korkealla tasolla.

272 Kemikaaleja koskeva sääntely liittyy tiukasti myös jätteiden sääntelyyn. Kiertotalouden
273 edistämiseksi tulee jätelainsäädäntöä uudistaa siten, että jätteiden uudelleenkäytölle
274 raaka-aineina ei ole esteitä silloin, kun voidaan osoittaa kyseisen materiaalin olevan
275 turvallista suunnitellussa käytössä. Raaka-aineiden keruulle vanhoilta kaatopaikoilta
276 tulee laatia sääntelyä, jolla mahdollistetaan ennen kierrätystä yleistyneiden aineiden
277 mahdollinen hyödyntäminen. Suomen ja EU:n tulee toteuttaa toimia, joilla estetään
278 jättemateriaalien pääsy luontoon koskien erityisesti vesistöihin kohdistuvia päästöjä ja

279 jätteitä. EU:n tulee varmistaa, ettei Euroopan sisämeriin päädy EU:n aluevesiltä päästöjä
280 tai jätettä myöskään ei-eurooppalaisista aluksista.

281 Arktinen merialue ja ikeiroudassa oleva maa-alue tulee rauhoittaa kaikelta sellaiselta
282 taloudelliselta käytöltä, joka saattaa aiheuttaa haittaa näiden alueiden ympäristölle.
283 Jäätiköt tulee suojella kansainvälisin sopimuksin ja EU:n tulee rajoittaa jäänmurtajien
284 yhteistyötä öljy-yhtiöiden ja muiden haitallisten toimijoiden kanssa Arktoksen alueella.
285 Alkuperäiskansoja tulee kuulla nykyistä enemmän arktisen alueen ympäristöä koskevassa
286 päätöksenteossa. Syvänmeren kaivostoimintaa on vastustettava, kunnes sen
287 seurauksista tiedetään tarpeeksi ja hyödyt on osoitettu merkittävästi haittoja
288 suuremmiksi.

289 Meriekosysteemien teollinen ryöstökalastus tulee saada päättymään ja näissä
290 ympäristöissä elävien lajien kannat tulee saada toipumaan kaikkialla maailmassa. Monet
291 yhteisöt ovat riippuvaisia näistä lajeista ja heidän tulevaisuutensa varmistamiseksi
292 paikallisyhteisöjen asema tulee huomioida kaikkia heihin liittyvää sääntelyä luotaessa.
293 Vesistöihin kohdistuviin typpi- ja fosforipäästöihin tulee tulevaisuudessa puuttua entistä
294 tehokkaammin, ja varmistaa täten niiden elinvoimaisuuden säilyminen. Suomen ja EU:n
295 tulee aktiivisesti edistää toimia, joilla jätteen päästäminen vesistöihin saadaan
296 loppumaan globaalisti ja vesiympäristöjen puhdistaminen voidaan aloittaa nykyistä
297 laajemmalla mittakaavassa.

298 Vihreät nuoret haluaa EU:n saavuttavan mahdollisimman nopeasti
299 energiaomavaraisuuden, joka tuotantolaitosten lisäksi kattaa myös tarvittavat
300 materiaaliset ja inhimilliset resurssit mahdollisten tulevien kriisien varalta. EU:n
301 sähköntuotannon tulee olla hajautettua ja tarpeettomat rajoitukset eri hallinnon tasoilta
302 tulee purkaa huomioiden kuitenkin alkuperäiskansojen oikeudet ja tuotannon
303 tilatehokkuuden. Eurooppalaisen sähkönsiirtoverkon toimintaedellytyksiä tulee kehittää
304 entistä laajemmän uusiutuvien energialähteiden käytön mahdollistamiseksi ja sähkön
305 kysynnän tasaamiseksi. Sähkönsiirtoverkon ei kuitenkaan tule olla ratkaisu, jolla yhden
306 maan päätöksistä johtuvat korkeat energiahinnat tai hintojen rajut heilahtelut
307 ulkoistetaan muiden jäsenvaltioiden kuluttajien maksettavaksi.

308 Euroopan ja myöhemmin koko maailman on irtauduttava hiilivoiman käytöstä
309 mahdollisimman nopeasti. Myös muista fossiilisista polttoaineista luopumiselle tulee
310 EU:ssa asettaa sitova aikaraja. Ydinvoima tulee säilyttää osana eurooppalaista
311 energiantuotantoa ja sen rakentamista tulee tukea samoin kuin muita fossiilittomia
312 energiamuotoja. Vihreät nuoret kannattaa laajaa merituulivoiman rakentamista.

313 Energiatehokkuuteen tulee panostaa ja kannustaa sekä Suomessa, EU:ssa että globaalilla
314 tasolla kaikilla yhteiskunnan eri osa-alueilla. Sääntelyä ja rahoitusta tulee kehittää

315 varmistamaan tasa-arvoinen ja kaikki toimijat huomioiva muutos erityisesti pakollisten
316 vaatimusten ollessa kyseessä.

317 Vihreät nuoret haluaa raideliikennettä kehitettävän yleiseurooppalaisella tasolla ja että
318 liikkumisen helpottamiseksi kehitetään tasa-arvoinen yhteislippujärjestelmä. Paikallisella
319 tasolla raideliikennettä tulee kehittää korvaamaan yksityisautoilua ja tähän tulee
320 kohdistaa EU:n tasolla tukea.

321 Kevyen liikenteen käyttöön tulee ensisijaisesti kannustaa kestävän kaupunkisuunnittelun
322 avulla. Siirtymää hiilineutraaleihin energiamuotoihin tulee edistää sellaisin keinoin, jotka
323 mahdollistavat tasa-arvoisen mahdollisuuden yksityisautoiluun alueilla, joilla julkisten
324 kulkuneuvojen käyttö ei nykyisellään ole mahdollista. Yksityisautoilua ei kuitenkaan tule
325 tukea käyttämällä suoraan tai välillisesti ravintokasveja, ruoan viljelyyn soveltuvaa maa-
326 alaa tai muita sellaisia luonnonvaroja, joita voidaan hyödyntää kestävän teknologian
327 prosesseissa.

328 EU:n tulevaa lentoveromallia tulee jatkossa kehittää kattamaan myös unionin alueelle
329 saapuvat ja sieltä lähtevät lennot. Suomen ja EU:n tulee pitkällä aikavälillä pyrkiä
330 aikaansaamaan kansainvälisesti sitova sopimus tai laajennus olemassaoleviin
331 sopimuksiin, joiden avulla lentoliikenteen päästöt saadaan laskusuuntaan. Yhtenä
332 vaihtoehtona on neuvotella lentoliikenteen sisällyttäminen Pariisin ilmastosopimuksen
333 seuraajaan. EU:n tulee edistää kansainvälistä minimitasoa lentokerosiinin verottamiselle.

334 Laivaliikenteen päästöjen vähentämistä tulee jatkaa määrätietoisesti Euroopassa ja
335 Suomen sekä EU:n tulee tukea toimia, joilla nämä saadaan vähenemään myös globaalisti.

336 **5. EU:n sisämarkkinat, talous- ja kauppapolitiikka**

337 Vihreät nuoret haluaa kehittää EU:n sisämarkkinoita ja talouspolitiikkaa siten, että se
338 palvelee mahdollisimman hyvin eurooppalaisten tarpeita. Tavoitteenamme on
339 ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä sekä taloudellisesti vakaa yhteismarkkina-alue, joka
340 kokonsa vuoksi kykenee edistämään arvoaan maailmalla.

341 Kasvu- ja vakaussopimus tulee uudistaa siten, että se aidosti kannustaa taloudelliseen
342 kestävyYTEEN, eikä mahdollista holtitonta velkaantumista. Samalla jäsenmaita on
343 veloitettava sopeuttamaan talouttaan vain ihmisoikeuksia sortamatta. Velkasääntöjen
344 tulee kuitenkin olla riittävän joustavia, etteivät ne muodostu itsessään esteeksi
345 tarpeellisille vihreille investoinneille ja eurooppalaisten yleiselle edulle.

346 EU:n yhteisvelalle tulee asettaa tiukat objektiiviset kriteerit. Velan hyväksyttävyyys riippuu
347 siitä tarkoituksesta, jota varten sitä otetaan; esimerkiksi Ukrainan jälleenrakennus tai
348 vihreä siirtymä eivät saa tyssätä velkakammoon.

349 EU:n tukia ja alueellisia koheesiorahoja ei tule maksaa unionin yhteisiä periaatteita ja
350 arvoja rikkoville maille, kuten Unkarille. Oikeusvaltiomekanismia tulee vahvistaa, ja
351 rikkurimaiden sanktioiden tulee olla helpommin toimeenpantavissa.

352 Vapaakaupan tulee jatkossakin olla keskeisin unionin kauppapolitiikkaa ohjaava periaate.
353 EU:lla on ainutlaatuinen mahdollisuus johtaa maailmaa vihreän teknologian kehityksessä,
354 minkä takia ylikansallista TKI-yhteistyötä tulee lisätä ja vahvistaa. Kansainvälisen
355 kilpailun tulee tulevaisuudessakin perustua valtiontukien sijasta teknologiseen
356 kehitykseen ja osaamiseen.

357 EU:n tulee rajatuin kriteerein aktiivisesti edistää omavaraisuutta vähetämällä
358 tuotantoketjujen riippuvuutta Kiinasta ja muista ihmisoikeuksia räikeästi rikkovista maista
359 tukemalla mm. omaa puolijohdeteollisuutta unionin alueella. Kauppapolitiikka on
360 keskeinen keino vastustaa maailman diktatuureja, eikä vapaakaupan hedelmiä tule suoda
361 maille, jotka eivät kunnioita EU:n yhteisiä arvoja.

362 EU:n tulee helpottaa vihreän siirtymän kannalta kriittisten projektien luvitusta.
363 Alkuperäiskansojen oikeudet on turvattava heitä koskevissa hankkeissa. EU:n tulee
364 jatkossakin aktiivisesti edistää siirtymistä kohti kiertotaloutta.

365 Tietoliikenteen salausta ei saa rajoittaa. EU:n asemaa maailman johtavana
366 tietosuojalainsäädännön mallimaana tulee kehittää, ja digitaaliset perusoikeudet on
367 turvattava EU:n tasolla. Kiihtyvä teknologinen kehitys vaatii ketterää ja joustavaa
368 sääntelyä, jolla maksimoidaan muun muassa tekoälyn positiiviset mahdollisuudet unionin
369 taloudelle, ja minimoidaan tuntemattomille teknologioille ominaiset riskit.

370 Yritysvastuudirektiiviä tulee vahvistaa, jotta eettisesti toimiville taataan reilu
371 mahdollisuus kilpailla. Direktiivi edistää kuluttajien mahdollisuutta tehdä eettisempiä ja
372 ympäristöystävällisempiä ostopäätöksiä.

373 **6. Maahanmuutto ja liikkuvuus**

374 Maahanmuuttopolitiikan lähtökohtana tulee olla ihmisoikeudet, antirasismi ja globaali
375 vastuu. Vapaa liikkuvuus on EU:n keskeinen periaate, ja näin tulee olla jatkossakin.
376 Vapaan liikkumisen estäminen heikentää työllisyyttä, talouskasvua ja yhteiskunnallista
377 vakautta ja on ristiriidassa kehitystavoitteiden kanssa. Jokaisella tulee olla mahdollisuus
378 muuttaa maasta toiseen, oli syynä muuttoon sitten kansainvälisen suojelun tarve, työ,
379 perhe tai rakkaus.

380 Suomessa tulee uudistaa ulkomaalaislaki ihmisoikeusperustaisesti. Ulkomaalaislain
381 ajantasaisuus on turvattava, ja lain on pystyttävä vastaamaan nyky-yhteiskunnan
382 tarpeisiin. Maahanmuuton merkitys suomalaiselle yhteiskunnalle on kasvanut, ja siksi

383 maahanmuuton prosesseja tulee sujuvoittaa. Sujuvat maahanmuuton prosessit tukevat
384 osaltaan Suomen elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä. Sujuvat maahanmuuton prosessit
385 myös vähentävät niin paperittomuutta kuin välineellistetyn maahanmuuton riskiä, kun
386 käsittelyjen odotusaika on lyhyt.

387 Suomen oleskelulupajärjestelmää tulee yksinkertaistaa ja joustavoittaa. Oleskeluluvan
388 saamista ja perheen yhdistämistä tulee helpottaa merkittävästi. Pakolaiskiintiö tulee
389 nostaa 6000 henkilöön. Lisäksi Suomen kansalaisuuden hakemista tulee merkittävästi
390 sujuvoittaa ja kansalaisuuden edellytyksenä olevaa Suomessa asumisaikaa on
391 lyhennettävä kolmeen vuoteen ja lisäksi toimeentuloedellytykset on poistettava
392 kansalaisuuden ehdoista kokonaan.

393 Vapaan liikkuvuuden turvaamiseksi ja edistämiseksi sen esteitä tulee johdonmukaisesti
394 poistaa. Tarvitsemme lisää laillisia ja turvallisia reittejä Eurooppaan, jonka lisäksi
395 rajatarkastuksia Euroopan sisärajoilla tulee välttää. Humanitääriin viisumi tulee ottaa
396 välittömästi käyttöön, sillä se luo turvallisia reittejä, eikä aseta ihmisiä hengenvaaraan.
397 Raja-aidoille Vihreät nuoret sanovat jyrkästi ei!

398 Schengen-alueen maiden tulee kunnioittaa vapaata liikkuvuutta kaikissa tilanteissa.
399 Tämän lisäksi Schengen-aluetta tulee laajentaa sitä mukaa, kun uudet maat täyttävät sen
400 vaatimukset.

401 EU:n ulkorajavalvontaa tulee vahvistaa ja jäsenmaiden koordinaatiota tiivistää.
402 Eurooppalaisten rajavalvontaviranomaisten tulee varmistaa, että Euroopasta on
403 mahdollista hakea turvallisesti kansainvälistä suojelua. Turvapaikkaa hakevia ihmisiä ei
404 saa käännättää takaisin ilman asioiden oikeudenmukaista käsittelyä.

405 EU-maissa pitkään oleskelleille paperittomille on myönnettävä oleskelulupa.
406 Rikosperustaista maasta karkottamista voidaan käyttää vain äärimmäisissä tapauksissa.
407 Päätöksissä on kunnioitettava kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia eikä henkilöille tule
408 aiheutua vaaraa kotimaassaan.

409 EU:n ja Suomen tulee varmistaa sujuvat turvapaikkaprosessit omien rajojensa
410 sisäpuolella. Oikeus hakea turvapaikkaa tulee varmistaa kaikissa tilanteissa. Ketään ei
411 tule estää keinotekoisesti tai hengenvaarallisin seurauksin saapumasta EU:n alueelle
412 turvapaikkaa hakemaan.

413 EU:n turvapaikkapolitiikkaa tulee uudistaa siten, että se tulevaisuudessa kunnioittaa
414 vahvemmin ihmisoikeuksia ja humanitaarisen suojelun periaatteita. Nykyinen Dublin-
415 järjestelmä tulee korvata järjestelyllä, jossa EU:n alueelle saapuvat turvapaikanhakijat
416 voivat vapaasti valita, mistä jäsenvaltiosta hakevat turvapaikkaa. Hakuprosessin
417 oikeudenmukaisuus tulee turvata ja varmistaa, että jäsenmaiden poliittiset heilahdukset
418 eivät estä oikeutta hakea turvapaikkaa. Kansainvälistä suojelua tulee voida hakea myös

419 Suomen ja muiden EU-valtioiden diplomaattisista edustustoista. Ukrainan pakolaisten
420 kohdalla toimivaksi osoittautuneen tilapäisen suojelun direktiiviä tulee soveltaa
421 tarvittaessa laajemmin myös muista EU:n ulkopuolisista maista pakeneviin henkilöihin.

422 Erillisenä ilmiönä on syytä huomioida ilmastopakolaisuus. Ilmastopakolaisuus tarkoittaa
423 ilmastokriisin suoraan ja välillisesti maailmassa liikkeelle panemaa humanitaarista
424 maahanmuuttoa. Se tarkoittaa sekä esimerkiksi suoraan sään ääri-ilmiöiden ja
425 luonnontuhojen aiheuttamaa että esimerkiksi hupenevien luonnonvarojen aiheuttamista
426 poliittisesta epävakaudesta ja konflikteista seuraavaa pakolaisuutta. Institute for
427 Economics and Peace ennustaa, että vuoteen 2050 mennessä jopa 1,2 miljardia ihmistä
428 maailmassa voi joutua lähtemään ilmastopakolaiseksi.

429 Ilmastopakolaisuuteen ja sen vastaanottoon on syytä varautua ennalta. Se voi tuoda
430 Suomeen suuremman määrän humanitaarista maahanmuuttoa kuin ikinä aiemmin.
431 Ilmastopakolaisuuden vastaanotto edellyttää uudenlaisia ratkaisuja, perusteellista
432 varautumista, monipuolista sosiaalipolitiikkaa sekä pitkäjänteistä ja perinpohjaista
433 työskentelyä pakolaisten integraation eteen.

434 Onnistunut integraatio edellyttää myös ulkopoliittista sekä kansainvälistä työskentelyä.
435 Erityisen tärkeä vaikuttamisen taso on Euroopan unioni, koska ilmastopakolaiset tulevat
436 käytännössä koko Euroopan unionin alueelle, ja vastuuta heidän oikeudenmukaisesta ja
437 ihmisarvoisesta vastaanotostaan täytyy jakaa kaikkien unionin jäsenmaiden kesken.

438 Suomen näkökulmasta kansalaisuudettomien osalta on hyväksyttävä paikallisten
439 viranomaisten luotettavaksi katsottavat asiakirjat osana hallinnollisia prosesseja, vaikka
440 Suomi ei kyseisiä valtioita itsenäiseksi tunnustaisikaan. Nykyisellään muun muassa
441 Somalimaan ja Vuoristo-Karabahin viranomaisten myöntämät asiakirjat, kuten
442 syntymätodistukset, saattavat tosiasiaassa estää esimerkiksi perheenyhdistämisen tai
443 kansalaisuuden hakemisen.

444 Edistetään voimakkaasti työhön johtavaa maahanmuuttoa poistamalla työntekijöiden
445 oleskelulupien saatavuusharkinta, toimiala- ja työtehtävärajoitukset sekä
446 toimeentuloedellytykset, kohtuullistamalla oleskelulupahakemusten hintoja, lisäämällä
447 kaikkiin oleskelulupiin automaattisesti oikeus työntekoon oleskeluluvan
448 voimassaoloaikana ja antamalla turvapaikanhakijoille oikeus työskennellä heti heidän
449 saavuttuaan Suomeen poistamalla karenssiajat. Kansainvälisesti rekrytoitujen ja muiden
450 maahan muuttaneiden työntekijöiden työsuojeluvalvontaa tulee tehostaa.

451 Ulkomaalaisia opiskelijoita pitää kannustaa entistä voimakkaammin saapumaan
452 Suomeen opiskelemaan sekä helpottaa hakemista myös Euroopan ulkopuolelta.
453 Korkeakoulututkinnon suorittamisen Suomessa on oikeutettava pysyvään oleskelulupa.
454 On tärkeää, että Suomessa opiskelleet ulkomaalaiset opiskelijat haluaisivat opintojensa

455 jälkeen jäädä yhä useammin Suomeen asumaan ja työskentelemään. Maahanmuutto- ja
456 oleskelulupaprosessien sujuvoittamisen sekä maahanmuuton vetävien tekijöiden
457 parantamisen lisäksi tulee tulevaisuudessa panostaa niihin tekijöihin, jotka saavat
458 Suomessa kouluttautuneet jäämään asumaan Suomeen.

459 Suomessa pitää panostaa tehokkaampiin ja paremmin resursoituihin kotouttamistoimiin
460 kuten kielen opettamiseen ja yhteisöllisyyden luomiseen. Kotouttamisen ohella tuetaan
461 maahanmuuttajien oikeutta omaan kulttuuriinsa, ja edistetään monikulttuurista Suomea,
462 jossa kunnioitetaan ihmisoikeuksia.

463 Tulevaisuuden pakolaispolitiikassa on tärkeää huomioida pakolaisten yksilöllisen
464 kohtelun lisäksi myös sen ryhmä- ja yhteisökohtainen luonne. Varsinkin ilmastokriisin
465 vaikuttamilta alueilta pakolaiset lähtevät usein erilaisina kylä-, perhe- ja suku- sekä
466 alueellisina yhteisöinä ja ryhminä, jolloin pakolaispolitiikka edellyttää myös viranomaisilta
467 valmiutta työskennellä suurten tulijaryhmien kanssa kerralla. Onnistunut
468 pakolaispolitiikka edellyttää viranomaisilta myös valmiutta neuvotella ja sopia
469 pakolaisyhteisöjä edustavien tahojen ja heidän edustajiensa kanssa.

470 Tarjotaan pakolaisille, myös perheille ja kokonaisille yhteisöille traumasensitiivistä tukea,
471 terveys- ja sosiaalipalveluja ja hyvin resursoitua moniammatillista tukea vaikeiden
472 kokemusten käsittelyyn ja mielenterveyden tueksi. Torjutaan rasismia ja vaikutetaan
473 aktiivisesti asenneilmapiiiriin sekä suomalaisen yhteiskunnan kykyyn vastaanottaa
474 merkittäviäkin määriä pakolaisia niin, että heidän integroitumisensa ja koko yhteiskunnan
475 tuleva siirtymä väestöllisesti aiempaa moninaisempaan yhteiskuntaan onnistuu
476 mahdollisimman hyvin.

477 **7. Koulutus- ja nuorisopolitiikka**

478 Eurooppalaisten tutkintojen on oltava keskenään vertailukelpoisia ja koulutusjärjestelmiä
479 on yhtenäistettävä niin, että opiskelijan on helppoa ja kannattavaa kansainvälistyä.

480 Kansallista pätevyttämiskoulutusta tulee kehittää alakohtaisesti, tutkintojen
481 rinnastamista tulee helpottaa ja tehdä maksuttomaksi. Vihreät nuoret katsoo, että
482 Suomeen tulevilta ulkomaisilta korkeakouluopiskelijoilta ei lähtömaahan katsomatta tulisi
483 veloittaa lukukausimaksuja, eli myös EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevilta tulee
484 poistaa lukukausimaksut pikimmiten.

485 Kansainvälisiä vaihtomahdollisuuksia tulee lisätä jo toiselta opintoasteelta alkaen
486 erityisesti Euroopan sisällä, sillä sen on katsottu tehokkaasti edistävän yleistä
487 eurooppalaista integraatiota. ERASMUS-ohjelman rahoitusta tulee kehittää niin, että
488 kaikilla nuorilla on tasavertainen mahdollisuus suorittaa vaihtojakso toisessa
489 järjestelmään kuuluvassa maassa EU:n tuella. Vaihtomahdollisuuksien ei tule rajoittua

490 ainoastaan lukio- ja yliopistotutkintoihin, vaan myös ammatti- ja ammattikorkeakoulujen
491 lähtökohdista tulee nykyistä laajemmin olla mahdollisuus suorittaa vaihto-opintoja
492 ulkomailla. Työharjoitteluiden mahdollisuuksia eri EU:n jäsenmaissa tulee kasvattaa, ja
493 näissä saadut opit pitää voida entistä paremmin hyväksilukea osaksi omassa maassa
494 tehtävää tutkintoa.

495 Suomessa myös EU-osaaminen ja ymmärrys kansainvälisestä yhteistyöstä, sen
496 vaatimuksista ja mahdollisuuksista on joiltain osin valitettavan heikkoa. Tästä syystä
497 kansallisessa opetuksessa on lisättävä resursseja tietoisuuden lisäämiseksi ja nuorten
498 omien vaikutusmahdollisuuksien kasvattamiseksi osana opetussuunnitelmaa.
499 Mahdollistetaan myös EU:n ulkopuolella tutkintoa suorittaville opiskelijoille harjoittelun
500 suorittaminen Suomessa. Monipuolistetaan julkisten organisaatioiden harjoittelujen
501 kestoja ja ajankohtia.

502 EU-maiden tulee tehdä rajat ylittävää yhteistyötä koulutusasioissa nuorten syrjäytymisen
503 vähentämiseksi. Lisäksi EU:n tulee aktiivisesti tukea nuorten liikkuvuutta ja
504 mahdollistettava opintovaihtojen lisäksi paremmin nuorten työllistymisen EU:n
505 jäsenvaltioiden alueella. Lisäksi EU:n tulee tukea rajat ylittävää poliittista
506 nuorisotoimintaa voimakkaammin.

507 Nuorten Interrail -liput EU-alueella tulee saada maksuttomiksi. Mahdollinen tapa
508 toteuttaa tämä olisi esimerkiksi rahoittaa jokaiselle nuorelle 18–25-ikävuoden välillä
509 lunastettava kahden kuukauden ajan käyvä matkalippu. Interrail -lippujen tulee myös
510 toimia entistä laajemmin esimerkiksi paikkaa varatessa.

511 **8. Turvallisuuspolitiikka**

512 Vihreiden nuorten mielestä turvallisuus tulee käsittää laajemmin niin, että
513 turvallisuuspolitiikassa otetaan perinteisten sotilaallisten uhkakuvien lisäksi laajemmin
514 huomioon ihmisoikeus-, demokratia- ja eriarvoisuuskehitys unohtamatta myöskään
515 ekologista kestävyyttä ja sitä uhkaavia ilmasto- ja luontokatokriisejä. On selvää, että
516 turvallisuus muodostuu monesta asiasta, ja perinteisen turvallisuuspolitiikan ohella
517 meidän tulee vahvistaa ihmisten turvallisuutta myös esimerkiksi sosiaali- ja
518 ympäristöpoliittisin toimin. Kansalliseen turvallisuuteen vetoamalla ei kuitenkaan saa
519 sulkea liian suurta alaa julkisesta toiminnasta poliittisen keskustelun ulkopuolelle.

520 Nato on yhdessä EU:n puolustusyhteistyön kanssa Suomelle tärkein
521 turvallisuuspoliittinen viitekehys. Suomen tulee toimia aktiivisena Naton jäsenenä, ja
522 edistää sen sisällä Euroopan puolustuksen integraatiota. Euroopan unionin
523 puolustusyhteistyön syventäminen hyödyttää niin Suomea, EU:ta kuin Natoa. Suomen
524 tulee jatkossakin täyttää Naton tavoite 2 % puolustusmenoista osuutena

525 bruttokansantuotteestaan. Suomen ei tule kategorisesti kieltäytyä isännöimästä Naton
526 tukikohtia tai joukko-osastoja, mutta Suomeen ei tule kuitenkaan sijoittaa liittouman
527 ydinaseita. Naton toiminnan tulee perustua demokratian, ihmisoikeuksien ja
528 riippumattoman oikeusvaltion arvoihin ja edistää näiden painoarvon kasvua maailmalla.
529 Suomen tulee edistää Naton avointen ovien politiikkaa jatkossakin, jotta kaikki
530 jäsenkriteerit täyttävät maat pääsevät jatkossakin liittouman jäseniksi.

531 Suomen asepalvelusmalli tulee uudistaa asteittain sukupuolen perusteella
532 syrjimättömäksi. Reservin riittävästä laajuudesta sekä sotilaallisesta suorituskyvystä
533 tulee pitää huolta kansallisen turvallisuuden ja kansainvälisten velvoitteiden
534 täyttämiseksi.

535 EU:n tulee koordinoitusti vahvistaa eurooppalaista puolustusteollisuutta, joka on
536 Ukrainan tukemisessa osoittautunut veltoksi ja raihnaiseksi. EU:n lähialueiden vakaus ja
537 demokraattinen kehitys tukevat myös EU:n omaa turvallisuutta, ja EU:lla on jatkossakin
538 oltava merkittävä rooli kansainvälisen turvallisuuden ja kestävän rauhan edistämisessä
539 konfliktimaissa. EU:n ei kuitenkaan tule sekaantua kolmansien maiden sisäiseen
540 politiikkaan sotilaallisten interventioiden keinoin, vaan tukea rauhanomaisesti
541 demokraattista ja kestävää rauhaa.

542 Kybermaailma ja digitaaliset palvelut ovat valtiorajat ja mannerlaatat ylittäviä ilmiöitä.
543 Näissäkään perusoikeuksien toteutuminen tai riskeiltä suojautuminen eivät saa jäädä
544 yksilöiden varaan, vaan digitaalisten perusoikeuden turvaamiseksi tarvitaan sääntelyä.
545 EU:n tulee ohjata enemmän resursseja, jotta se voi säilyttää vahvan asemansa
546 edelläkävijänä digipalveluiden sääntelyssä, perusoikeuksien toteutumisen edistämisessä
547 verkossa, yksityisyydensuojan parantamisessa sekä kyberturvallisuuden edistämisessä.
548 Esimerkiksi teknologia-alan suuryritysten sääntely on mahdollista vain EU-tasolla, jonka
549 vuoksi sitä on kehitettävä entisestään ja pidettävä ajan tasalla nopeasti muuttuvassa
550 digiympäristössä.

551 Lisäksi EU:n tulee aktiivisesti seurata tekoälyn kehitystä maksimoidakseen sen
552 taloudelliset hyödyt, mutta toisaalta minimoidakseen siihen liittyvät riskit. EU:n
553 tekoälysääntelyn tulee suhtautua vakavasti tekoälyn mukanaan tuomiin riskeihin
554 esimerkiksi yhdenvertaisuuden, yksityisyydensuojan ja turvallisuuden osalta. Toisaalta
555 Suomen ja EU:n tulee tehdä yhä vahvempaa yhteistyötä kansainvälisissä järjestöissä
556 (kuten YK:ssa, OECD:ssa, Etyjissä ja Natossa) kyberturvallisuuden edistämiseksi.

557 Suomen tulee liittyä ydinasekieltosopimukseen ja Pohjoismaiden on jatkossakin
558 pysyttävä ydinaseista vapaana olevana alueena. Vastustamme jyrkästi Naton ydinaseiden
559 sijoittamista Suomen alueelle sekä Puolustusvoimien suoraa osallistumista ydinaseiden
560 käyttöön tai sen harjoitteluun, ja Nato-jäsenyydestä huolimatta Suomen tulee jatkossakin

561 edistää ydinaseriisuntaa YK:n tasolla. Toimitaan ydinsulkusopimuksen vahvistamiseksi ja
562 allekirjoitetaan ydinasekieltosopimus.

563 EU:ssa tulee edistää radikalisoitumista ehkäiseviä toimia ja lisätä resursseja väkivaltaisen
564 ääriliikედinnän valvontaan sekä ennaltaehkäisyyn. Vastustamme jyrkästi teknologisen
565 massavalvonnan edistämistä esimerkiksi terrorismintorjunnan nimissä, koska tämä uhkaa
566 kansalaisten perusoikeuksia ja yksityisyyttä. Osalistutaan radikalisoitumista torjuviin
567 hankkeisiin ja ehkäistään hallitsematonta aseiden leviämistä maailman konfliktialueilla.
568 Suomen tulee jatkossakin osallistua aktiivisesti YK:n rauhaturvaoperaatioihin.

569 Suomen ei tule myydä tai ostaa aseita maista, jotka käyvät hyökkäyssotaa, toteuttavat
570 apartheidia tai kansanmurhaa. Suomen tulee harjoittaa vastuullista
571 omistajanohjauspolitiikkaa omistamissaan puolustusteollisuuden yhtiöissä.

572 **9. Kehitysyhteistyö**

573 Vihreät nuoret ajavat antikolonialistista kehitysyhteistyöpolitiikkaa. Kahdenvälisissä
574 suhteissa tulee tunnistaa eurooppalaisen kolonialismin historian vaikutukset ja
575 maailmankaupan epäoikeudenmukaiset rakenteet. Kehitysyhteistyössä tulee
576 ensisijaisesti toimia aidosti paikallisten toimijoiden kanssa, eikä Suomi tai EU saa
577 kumppanuussuhteissaan sortua sanelemaan ylhäältä alaspäin omia ehtojaan.

578 Suomen ja EU:n kehitysyhteistyön tavoitteena tulee olla köyhyyden poistaminen,
579 globaalin eriarvoisuuden vähentäminen ja turvallisuuden sekä vakauden edistäminen
580 paikallisista konteksteista käsin. Ihmisoikeudet, kuten seksuaali- ja lisääntymisterveys ja
581 -oikeudet tulee johdonmukaisesti sisällyttää kehitysyhteistyöhön. Ilmastonmuutoksen
582 torjuminen ja sen haittavaikutusten lievittämisen ja muiden YK:n Agenda 2030 kestävä
583 kehityksen tavoitteiden tulee olla yhteistyön keskiössä.

584 Kehitysyhteistyössä koulutukseen pääsyä sekä laadukasta ja inklusiivista koulutusta on
585 edistettävä ja tuettava. Erityisesti haavoittuvaisten ihmisryhmien oikeutta ja pääsyä
586 peruskoulutuksen pariin on lisättävä. Naisten ja tyttöjen asemaa on parannettava
587 maailmalla, muun muassa vahvistamalla heidän itsemääräämisoikeuttaan sekä tekemällä
588 työtä sukupuolittunutta väkivaltaa vastaan.

589 Suomen kehitysyhteistyörahoitus on nostettava tulevaisuudessa yhteen prosenttiin
590 bruttokansantuotteesta, josta vähintään neljäsosa on jaettava eniten apua tarvitseville
591 valtioille. Vähintään 85 % kaikista kehitysyhteistyörahoituksesta tukee sukupuolten tasa-
592 arvoa. Vähintään 15 % kehitysyhteistyörahoituksesta kohdennetaan
593 kansalaisyhteiskunnan järjestöjen toimintaan.

594 Iso osa Suomen kehitysyhteistyömäärärahoista ohjataan EU:n kautta. EU-tasolla
595 kehitysyhteistyö kuuluu jaetun toimivallan aloihin, ja jäsenmaiden kehitysyhteistyö tukee
596 EU:n kehitysyhteistyötä. Vihreät nuoret katsovat, että EU:n kehitysyhteistyön
597 koordinaatioita on jatkossa tehostettava.

598 EU:n tulee tarjota Kiinan harjoittamalle uskollisismille vaihtoehto, jossa globaalien
599 etelän maille annetaan aidosti houkutteleva ja maiden itsemääräämisoikeutta
600 kunnioittava kumppanuusvaihtoehto. EU:n jäsenvaltiot, kuten Ranska, eivät saa
601 hyväksikäyttää siirtomaa-aikaisen asemansa rippeitä sortaa sotilaallisesti ja
602 taloudellisesti entisiä alusmaitaan. Myös kansainvälisten suuryritysten harjoittamaan
603 uskollisistiseen liiketoimintaan tulee EU-tasolla puuttua esimerkiksi yritysvastuulla.

604 **10. Kansainväliset suhteet**

605 Suomen kansainvälisiä suhteita tulee hoitaa johdonmukaisesti edistämällä ihmisoikeuksia,
606 demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta. Suomen ulkopoliittisten suhteiden kannalta
607 ensisijaisena viitekehyksenä on oltava Euroopan unioni, ja Suomen tulee seistä yhteisen
608 eurooppalaisen ulkopoliittikan takana. Vaikka Suomen ulkosuhteita tulee hoitaa entistä
609 vahvemmin osana Euroopan unionia, on Suomen jatkossakin pidettävä yllä kahdenvälisiä
610 suhteita ja toimia tarvittaessa EU:ta kunnianhimoisempana ihmisoikeuksien, rauhan ja
611 globaalien oikeudenmukaisuuden puolustajana. Suomen tulee NATO-jäsenyydestä
612 huolimatta toimia rauhanvälityksen kärkimaana ja nostaa globaalia vaikutusvaltaansa
613 osana EU:ta.

614 EU:n tulee olla ihmisyyden suurvalta, joka edistää ihmisoikeuksia, demokratiaa ja hyvän
615 hallinnon periaatteita johdonmukaisesti sekä omassa toiminnassaan että suhteissaan
616 kolmansiin maihin. EU ei voi katsoa läpi sormien, kun ihmisoikeuksia sorretaan ja
617 demokratiaa heikennetään maailmalla, vaan sen tulee ottaa näitä kysymyksiä
618 rakentavasti esiin kahdenvälisissä neuvotteluissa ja monenkeskisessä yhteistyössä.

619 Sääntöperustustaista kansainvälistä järjestelmää ja YK:n roolia on tuettava ja
620 vahvistettava, sillä tämä vahvistaa Suomen ja muiden pienten maiden asemaa. Suomen ja
621 EU:n riippumattomuutta autoritaarisista valtiosta on vahvistettava.

622 Vihreät nuoret tuomitsevat Venäjän hallinnon aggressiiviset hyökkäykset muihin valtioihin,
623 kuten Ukrainaan. Venäjä on autoritääri terroristivaltio, joka rikkoo räikeästi
624 kansainvälistä oikeutta. Suomen ja EU:n tulee irtautua kaikesta taloudellisesta
625 yhteistyöstä Venäjän kanssa, kunnes Venäjä lopettaa hyökkäyssotansa Ukrainassa ja
626 kääntyy itsekin demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen tielle. Suomen ja EU:n tulee tukea
627 Venäjän kansalaisyhteiskuntaa demokraattisemman yhteiskunnan pyrkimyksissä.

628 Vihreät nuoret vaatii Ukrainan taloudellisten, aseellisen ja humanitaarisen tukemisen
629 jatkamista koko sodan loppuun asti. Tuen määrää on merkittävästi lisättävä, jotta Ukraina
630 pystyy torjumaan Venäjän valloitusaiheet ja poistamaan miehittävät joukot maaperältään.
631 Ukrainaa on tuettava maan jälleenrakentamisessa kaikin tarvittavin keinoin, jotka samalla
632 vahvistavat ukrainalaisten omaa toimijuutta ja paikallista elinkeinoelämää.

633 Suomen ja EU:n tulee ottaa vakavasti Kiinan ihmisoikeusrikkomukset ja pyrkiä
634 riippumattomuuteen Kiinan kanssa tehtävästä taloudellisesta yhteistyöstä. Kiinan
635 autonomisten alueiden, kuten Hong Kongin, ja etnisten vähemmistöjen, kuten uiguurien ja
636 kazakkien, sortoon tulee puuttua järeillä taloudellisilla pakotteilla. Kansainvälisen
637 yhteisön tulee tukea Taiwanin itsemääräämisoikeutta, eikä se saa antaa senttiäkään
638 periksi Taiwanin aseman suhteen.

639 Intia on yksi maailman suurimmista ja nopeimmin kasvavista talouksista ja EU:n
640 kolmanneksi suurin kauppakumppani. Kauppasuhteiden syventäminen Intian kanssa
641 toimii vastapainona Kiina-riippuvuudelle ja edistää Kiinasta irtautumista. EU:n ja Suomen
642 tulee kuitenkin nostaa kauppapolitiikassa ja muissa kahdenvälisissä suhteissa esiin Intian
643 heikentynyttä demokratiakehitystä ja ihmisoikeusongelmia sekä edistää
644 kunnianhimoisempaa päästöjen vähentämistä. EU:n ja Intian tulee helpottaa
645 merkittävästi alueiden välistä työhön johtavaa maahanmuuttoa.

646 Oikeudenmukainen ja ihmisoikeuksiin perustuva maailmanjärjestys on mahdollista vain
647 EU:n ja Yhdysvaltojen yhteistyön avulla. EU:n ja Yhdysvaltojen suhdetta tulee kuitenkin
648 kehittää määrätietoisesti tasavertaisemmaksi siten, ettei EU ole riippuvainen
649 Yhdysvalloista. Eskaloituvan kauppasodan sijaan suhteet tulee tasapainottaa
650 oikeudenmukaisella ja ekologisesti kestävällä kauppasopimuksella. EU:ssa ei tule katsoa
651 sormien lävitse, kun Yhdysvalloissa murennetaan ihmisoikeuksia, kuten sukupuoli- ja
652 seksuaalivähemmistöjen oikeuksia ja raskaana olevien oikeutta aborttiin, vaan
653 johdonmukaisesti pyrittävä nostamaan näitä asioita esille kahdenvälisissä keskusteluissa.

654 Israelin nykyhallinnon harjoittama palestiinalaisten kansanmurha, räikeä apartheid-
655 politiikka ja oikeusvaltion romuttaminen -ovat fundamentaalinen este kahdenkeskisille
656 suhteille Israelin kanssa. Suomen ja EU:n tulee näkyvästi tukea sorrettuja palestiinalaisia
657 ja demokratian puolesta mieltään osoittavia israelilaisia. Vihreät nuoret tukee Israelin ja
658 Palestiinan alueelle paikallisten ehdoilla rakennettavaa kestävää rauhaa. Suomen ja EU:n
659 on tunnustettava Palestiina itsenäisenä valtiona välittömästi. Suomen puolustusteollisuus
660 ei voi jatkaa nykyisen kaltaista yhteistyötä Israelin puolustusvoimien kanssa, vaan
661 asekaupan on loputtava välittömästi. Laittomat siirtokunnat on purettava ja siihen asti
662 niiden alueilla tuotetut tuotteet on asetettava tuontikieltoon.

663 EU:n tulee tukea ihmisoikeuksien puolustajia ja toimittajia niissä maissa, joissa
664 sananvapaus sekä naisten ja vähemmistöjen asema on uhattuna. Afganistanissa EU:n on
665 Taleban-hallintoa tunnustamatta pyrittävä lievittämään humanitaarista kriisiä ja löytää
666 keinoja ihmisoikeuksien, etenkin naisten ja tyttöjen oikeuksien turvaamiseksi. EU:n on
667 tuettava naisten oikeuksia puolustavia mielenosoituksia Iranissa voimakkaasti ja
668 asetettava maan hallinnolle tuntevia lisäpakotteita, kunnes kuolemantuomioiden
669 määrääminen mielenosoittajille ja muut räikeät ihmisoikeusloukkaukset saadaan
670 pysäytettyä.

671 **Rauhaa ja rakkautta.**